

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Cealîc Iurii, născut la 23 ianuarie 1988, domiciliat
XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 25.01.2018 pînă la 30.03.2018;

Instanța de apel de la 02.05.2018 pînă la 17.05.2018;

Instanța de recurs de la 19.06.2018 pînă la 25.07.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30 martie 2018, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Cealîc Iurii a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii, prevăzute de art.186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore.

A fost încasat din contul lui Cealîc Iurii, în beneficiul lui Bilicenco Nina, suma de 15 625 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în total suma de 20 625 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost respinsă cererea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului Cealîc Iurii.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, inculpatul Cealîc Iurii la mijlocul lunii noiembrie a anului 2017, data exactă nu a fost posibil de stabilit, aproximativ la ora 05:00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin spargerea geamului cu cotul, a pătruns în casa de pe lotul nr. XXX al XXXX, de unde pe ascuns a sustras o bicicletă de marca „Pininfarina” la prețul de 3 000 lei, un set de veselă de marca „Berghoff” la prețul de 4 000 lei, un cuptor cu microunde la prețul de 500 lei, un ceas de masă la prețul de 100 lei, un fierbător electric la prețul de 100 lei, o butelie pentru gaz la prețul de 1 000 lei, o combină electrică de marca „Berghoff” la prețul de 1 200 lei, un DVD PI71 karaoke de marca „Samsung” la prețul de 1 000 lei, 5 vase cu volum de 40 litre, fiecare la prețul de 100 lei, în sumă totală de 500 lei, o mașină de cafea la prețul de 200 lei, un mixer la prețul de 200 lei, un proiector pentru film la prețul de 100 lei, 2 tigăi de marca „Berghoff” la prețul de 400 lei fiecare, în sumă totală de 800 lei, o tigaie cu capac de marca „Berghoff” la prețul de 600 lei, un ceas de perete de marca „Berghoff” la prețul de 150 lei, un ceas de masă de marca „First” la prețul de 180 lei, un aparat de preparat cafea de marca „First” la prețul de 200 lei, un ventilator termic de marca „Eurotec” la prețul de 200 lei, un foen pentru uscarea părului de marca „Vendome” la prețul de 150 lei, un foen pentru uscarea părului de marca „Voletta” la prețul de 150 lei, un foen pentru uscarea părului de marca „Liberity” la prețul de 150 lei,

un foen pentru îndreptarea părului de marca „Scarlett” la prețul de 150 lei, un foen pentru bucle de marca „Curier HC 2595” la prețul de 150 lei, un foen pentru uscarea părului de marca „Eurotec” la prețul de 150 lei, un aparat de cafea de marca „First Carol” de 800 W la prețul de 300 lei, un blender de mână de marca „Lamarque” la prețul de 200 lei, o mașină electrică de bărbierit pentru bărbați de marca „Proclipper” la prețul de 120 lei, 7 mașini electrice de bărbierit pentru bărbați de marca „Eurotec” la prețul de 120 lei fiecare, în sumă totală de 840 lei, un set pentru cafea de marca „Berghoff” pentru 6 persoane la prețul de 1 800 lei, 5 seturi pentru cafea din sticlă transparentă pentru 6 persoane la prețul de 75 lei fiecare, în sumă totală de 375 lei, 10 scrumiere de culoare albastru închis la prețul de 35 lei fiecare, în sumă totală de 350 lei, un set de tacâmuri de marca „Berghoff” pentru 6 persoane la prețul de 2 200 lei și un ceas de masă cu carcasă din lemn la prețul de 300 lei, bunuri în sumă totală de 21 415 lei, cauzându-i părții vătămate Bilicenco Nina Gherasim o daună materială considerabilă.

Instanța de fond a constatat că, prin acțiunile sale intenționate, Cealîc Iurii a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, furt *„sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrunderea în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul a atacat-o cu apel, prin care a solicitat, casarea acesteia în partea soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare, cu încasarea în beneficiul statului de la inculpatul Cealîc Iurii a sumei de 1680 lei pentru efectuarea expertizei judiciare din nr. 34/12/1-R-6548 din 19.12.2017.

În motivarea apelului acuzatorul de stat a indicat că, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.1. Sentința a fost contestată, cu apel de către partea vătămată Bilicenco Nina, prin care a solicitat casarea acesteia, cu admiterea în totalitate a acțiunii civile și a încasa de la Cealîc Iurii, în folosul ei, prejudiciul material în cuantum de 29 195 lei și pagubă morală de 25 000 lei, în total 54 195 lei. A încasa de la Cealîc Iurii în folosul ei cheltuielile pentru asistența juridică pentru reprezentarea în instanța de fond a avocatului suma de 4 500 lei.

În motivarea apelului partea vătămată a indicat că, cu sentința nu este de acord, o consideră neîntemeiată și ilegală, nefiind admisă în totalitate solicitările din acțiunea civilă. Nu este de acord nici cu pedeapsa aplicată inculpatului Cealîc Iurii.

Conform rechizitoriu, prejudiciu cauzat ei, de Cealîc Iurii prin sustragerea bunurilor, a fost evaluat în sumă totală de 21 415 lei. În ședința de judecată a înaintat acțiunea civilă împotriva lui Cealîc Iurii, conform căreia a solicitat încasarea

prejudiciului material cauzat în sumă de 31 195 lei și prejudiciul moral în sumă de 25000 lei.

Fiind o eroare de tipar la calculul prejudiciului material indicat de 31 195 lei, a concretizat în ședința de judecată că, la prejudiciu material de 21 415 lei, a adunat 4 000 lei pentru geamul spart (dezasamblarea /instalare). Ulterior, a depistat că Cealîc Iurii a sustras și setul de chei de la toate intrările și ieșirile imobilului dar și construcțiilor auxiliare, în total 3 (trei) chei care costă 3 780 lei (3x 1260 lei), astfel la cei 25 415 lei + 3780 lei = 29 195 lei, ce constituie prejudiciu material cauzat de inculpat ei.

Astfel, în rezultatul acțiunilor Cealîc Iurii i-a cauzat o daună în proporții considerabile, cauzându-i o pagubă materială de 29 195 lei și o pagubă morală de 25 000 lei, în total 54 195 lei.

Apelantul a considerat că, munca neremunerată în folosul comunității nu va fi echitabilă cu cele săvârșite de inculpat în scopul corectării și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni. Pedepsa aplicată inculpatului, care a manifestat acțiuni cu intenție de a fura bunuri, a fost limitată doar la aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fără a fi luată în considerație și aplicarea unei pedepse mai aspre prevăzute de lege.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror și a fost admis apelul declarat de partea vătămată Bilicenco Nina, casată parțial sentința primei instanțe, în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Bilicenco Nina. S-a încasat de la Cealîc Iurii, în beneficiul Bilicenco Nina, prejudiciul moral cauzat în sumă de 15 000 lei și suma de 4 500 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în rest acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Bilicenco Nina s-a respins ca fiind nefondată.

În rest, dispozițiile sentinței contestate s-au menținut fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța d apel a menționat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Cealîc Iurii, în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, pedeapsa aplicată inculpatului este oportună și binevenită, avînd în vedere ca inculpatul, prin aplicarea pedepsei penale numite, urmează să conștientizeze faptele comise, pentru a evita asemenea circumstanțe pe viitor, ori, instanța de fond just și întemeiat a stabilit categoria și termenul pedepsei penale, fiind luate în considerație dispozițiile art.61 și art.75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și consecințele survenite care face parte din categoria celor mai puțin grave, de personalitatea inculpatului, nu are antecedente penale și are doi copii minori la întreținere, de circumstanțele cauzei, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, inculpatul a recunoscut vina, și-a conștientizat pe deplin vina, la nivelul de înțelegere a situației în care a ajuns, se căiește sincer, a

contribuit activ la descoperirea infracțiunii comise prin descrierea faptelor comise ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a admis parțial apelul declarat de partea vătămată Bilicenco Nina în partea încasării prejudiciului moral și cheltuieli de judecată legate de asistență juridică de avocatul Badila Valentina din următoarele considerente.

Analizând circumstanțele cauzei și prevederile art. 219, 221 Cod de procedură penală, cercetând probele prezentate de partea civilă, instanța de apel a conchis necesitatea de a respinge apelul părți vătămate în partea ce ține a încasării de la Cealîc Iurii a prejudiciului material.

Instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a reținut că, vinovăția inculpatului Cealîc Iurii în comiterea faptelor indicate în rechizitoriu și anume, sustragerea de la partea vătămată a bunurilor în sumă totală de 21 415 lei, ce constituie un prejudiciu considerabil pentru Bilicenco Nina. Prin urmare, la capitolul valorii bunurilor constatate a fi sustrate de Cealîc Iurii de la Bilicenco Nina, prin comiterea infracțiunii, nu există incertitudini, nefiind necesară probarea suplimentară a pretențiilor de ordin civil în partea prejudiciului în mărime de 21 415 lei. Însă pretențiile invocate de partea civilă în acțiunea civilă intentată în partea ce ține de prejudiciul material, depășesc valoarea bunurilor constatate ce ar fi fost sustrate de către Cealîc Iurii, fiind solicitată suma de 29 195 lei, în detrimentul sumei de 21 451 lei.

La epata urmăririi penale, partea vătămată a susținut în mod expres faptul că i-au fost sustrate bunuri în valoare totală de 21 451 lei, versiunea care fiind preluată de organul de urmărire penală, recunoscută de inculpatul și constatată de prima instanță, cât și în cadrul examinării cauzei în ordine de apel.

Totodată, partea vătămată nu a demonstrat întinderea prejudiciului cauzat, nu a prezentat nici o probă pertinentă, concludentă, utilă și veridică în confirmarea prejudiciului material cauzat.

Astfel, instanța de apel a respins ca fiind nefondată pe probe solicitarea părții vătămate de încasare a prejudiciului material mărit, or Bilicenco Nina nu a prezentat nici o probă care ar justifica costul reaparării geamului deteriorat, precum și costul cheilor care au fost ulterior depistate de partea vătămată că lipsesc.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, în condițiile în care la faza de urmărire penală au fost depistate și ridicare o parte din bunurile sustrate, care au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive și anexate la materialele cauzei penale, a căror valoare constituie suma de 5 790 lei, sumă indicată de însuși de Bilicenco Nina, prin urmare instanța de fond corect a admis parțial pretențiile privind prejudiciul material și anume în limita sumei neacoperite de bunurile recunoscute drept corpuri delictive, care prin prisma art. 162 din Codul de procedură penală, au fost dispusă restituirea acestora părți vătămate.

Totodată, reieșind din prevederile art. 1423 alin.(1) Cod civil, coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală și art. 387 alin.(1) Cod de procedură penală, din materialele cauzei penale și argumentele acțiunii civile a lui Bilicenco Nina, instanța de apel a conchis că, în cazul dat răspunderea pentru daunele morale o poartă inculpatul Cealîc Iurii și acțiunea civilă de încasare a prejudiciului moral înaintată de Bilicenco Nina urmează a fi admisă parțial.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, în urma infracțiunii comise de Cealîc Iurii, părți civile Bilicenco Nina i s-au cauzat suferințe psihice în urma pătrunderii în domiciliul ce aparține părți civile și a sustragerii burilor acesteia, în mod cert apar sentimente de frică, neliniște și nesiguranță. Mai mult ca atât, persoana care a pătruns

încăpere în scopul comiterii unei infracțiuni, locuiește în vecinătate cu partea civilă, în mod cert accentuează un sentiment de frică, instanța de apel le-a considerat întemeiate doar parțial, considerând că suma de 15 000 lei este una echitabilă în raport cu cele comise, cu suferințele psihice a părți civile Bilicenco Nina, în legătură cu infracțiunea comisă de inculpat, care urmează a fi recuperate.

Cît privește cheltuielile de judecată suportate de Bilicenco Nina în mărime de 4 500 lei, confirmate prin bonul de plată cu seria 23615477 din data de 31.01.2018 în sumă de 1 520 lei și a bonul de plată nr. 23700076 din 22.03.2018 în sumă de 3 030 lei, instanța de apel le-a considerat întemeiate, care urmează a fi încasate de la Cealîc Iurii, în beneficiul lui Bilicenco Nina.

Referitor la argumentele invocate de procuror, instanța de apel a considerat că, apelul acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Cealîc Iurii a cheltuielilor judiciare în mărime de 1 680 lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.34/12/1-R-6548 din 19.12.2017 (75-90), urmează a fi respins, ca nefondat, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia în partea ce ține de încasare a cheltuielilor judiciare și dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în instanța de apel. Recurentul invocă aceleași argumente declarate în cererea de apel (pct. 3 din prezenta decizie), ori , potrivit art. 227 alin. (1), 229 alin. (1), (2) Cod penal, instanța de apel urma să încaseze cheltuielile judiciare de la Cealîc Iurii.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizînd temeiurile respective în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizelor judiciare, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpat.

Astfel, suma de 1680 lei, solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizei judiciare din nr.34/12/1-R-6548 din 19.12.2017.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că „În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 66), fără a exista o asemenea cerere din partea apărării.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondată.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Cealîc Iurii**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **25 iulie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan